

MEMORANDWM CYDSYNIAD DEDDFWRIAETHOL

Y Bil Gofal Iechyd (Trefniadau Rhyngwladol)

1. Gosodir y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol hwn o dan Reol Sefydlog ("RhS") 29.2. Mae RhS 29 yn rhagnodi bod rhaid gosod Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol, ac y ceir cyflwyno Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol, gerbron y Cynulliad Cenedlaethol os yw Bil Seneddol y DU yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â Chymru at bwrpas sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol neu sy'n addasu'r cymhwysedd hwnnw.
2. Cyflwynwyd y Bil Gofal Iechyd (Trefniadau Rhyngwladol) ("y Bil") yn Nhŷ'r Cyffredin ar 26 Hydref 2018. Mae'r Bil i'w weld yn::
[Bill documents — Healthcare \(International Arrangements\) Bill 2017-19 — UK Parliament](#)

Amcanion Polisi

3. Amcanion polisi datganedig Llywodraeth y DU yw galluogi'r Llywodraeth i ymateb i'r ystod ehangach o ganlyniadau posibl i Ymadael â'r UE mewn perthynas â gofal iechyd cyfatebol, gan gynnwys sefydlu cytundebau newydd ar gyfer gofal iechyd cyfatebol. Mae'r Bil hwn yn rhan o ymateb deddfwriaethol Llywodraeth y DU i Ymadael â'r UE. Er bod y Bil yn cael ei gyflwyno o ganlyniad i'r penderfyniad i ymadael â'r UE, gallai'r deddfwriaeth gael ei defnyddio hefyd i roi effaith i gytundebau gofal iechyd gyda thrydydd gwledydd eraill.

Crynodeb o'r Bil

4. Noddir y Bil gan yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol.
5. Mae'r Bil yn gwneud darpariaeth:
 - I roi pwerau i'r Ysgrifennydd Gwladol i ariannu a threfnu gofal iechyd y tu allan i'r DU;
 - I wneud rheoliadau i roi effaith i drefniadau gofal iechyd rhwng y Du a gwledydd, tiriogaethau neu sefydliadau rhyngwladol eraill megis yr Undeb Ewropeaidd (UE); ac
 - I alluogi i bersonau awdurdodedig gael eu dynodi at ddiben prosesu data, sy'n angenrheidiol i ategu'r trefniadau a'r cytundebau hyn.

Y darpariaethau yn y Bil y mae angen cydsyniad ar eu cyfer

6. Ystyrir bod gofyn cael cydsyniad i Gymalau 1, 2, 4 a 5 ar y sail eu bod yn gwneud darpariaeth at ddiben sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad, naill ai'n rhannol neu'n llwyr, gan eu bod yn ymwneud ag

iechyd. (Mae Cymalau 3 a 6 yn gwneud darpariaeth ynghylch dehongli, cwmpas a chychwyn at ddibenion y cymalau eraill yn y Bil y mae gofyn cael cydsyniad ar eu cyfer.)

7. Mae **Cymal 1** yn rhoi pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud taliadau a threfnu i daliadau gael eu gwneud i ariannu gofal iechyd y tu allan i'r DU.
8. Petai'r trefniadau gofal iechyd cyfatebol newydd yn debyg i drefniadau cyfredol yr UE gallai hyn gynnwys, ymysg pethau eraill, ariannu gofal iechyd i'r rhai sy'n derbyn pensiwn y wladwriaeth ac sy'n byw y tu allan i'r DU, darparu gofal iechyd i drigolion y DU sy'n ymweld â gwledydd y tu allan i'r DU, ariannu gofal iechyd i weithwyr a adleolir, ac ariannu triniaeth sydd wedi'i threfnu ar gyfer trigolion yr UE mewn gwledydd eraill.
9. Mae **Cymal 2** yn rhoi'r pwerau i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud rheoliadau mewn perthynas â Chymal 1, mewn cysylltiad â darparu gofal iechyd y tu allan i'r DU, a rhoi effaith i drefniadau gofal iechyd.
10. Rhagwelir, pe bai'r DU yn ymadael â'r UE mewn sefyllfa o gytundeb, y byddai'r pŵer hwn yn galluogi i drefniadau gofal iechyd y dyfodol gael eu gweithredu gyda'r UE, Aelod Wladwriaethau unigol neu drydydd gwledydd o fis Ionawr 2021 ymlaen. Mewn sefyllfa lle na fyddai cytundeb, byddai hyn yn galluogi Llywodraeth y DU i roi effaith i drefniadau gofal iechyd cyfatebol newydd ar y diwrnod ymadael neu wedi hynny.
11. Er mai mater i'r DU yw gwneud trefniadau dwyochrog neu amlochrog gyda thriogaethau eraill a sefydliadau rhyngwladol, caiff y Cynulliad ddeddfu at ddiben cydymffurfio a gweithredu mewn perthynas â rhwymedigaethau rhyngwladol y DU o ran materion datganoledig, megis gofal iechyd.
12. Mae **Cymal 4** yn darparu pwerau i alluogi personau awdurdodedig i brosesu data personol i hwyluso trefniadau gofal iechyd cyfatebol.
13. Mae'n bosibl y bydd angen i bersonau awdurdodedig rannu data personol, gan gynnwys data meddygol, gyda phersonau neu gyrff cyfatebol dramor i hwyluso unrhyw drefniadau gofal iechyd cyfatebol. Ar hyn o bryd mae cyfraith yr UE yn darparu'r pwerau sy'n angenrheidiol i wneud hyn. Byddai'r porth prosesu data hwn yn helpu i weithredu taliadau a threfniadau are gyfer gofal iechyd y tu allan i'r DU, fel y darperir ar ei gyfer o dan Gymal 1.
14. Mae **Cymal 5** yn rhoi'r pŵer i ddiwygio, diddymu neu ddirymu deddfwriaeth sylfaenol, gan gynnwys un o Fesurau neu Ddeddfau'r Cynulliad, at ddibenion rhoi pwerau i'r Ysgrifennydd Gwladol neu unrhyw berson arall, neu i roi effaith i gytundeb gofal iechyd.
15. Mae angen cydsyniad ar gyfer y darpariaethau hyn am eu bod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Cynulliad Cenedlaethol Cymru i'r graddau y maent yn ymwneud ag iechyd ac â chydymffurfio a gweithredu mewn perthynas â rhwymedigaethau rhyngwladol yn ymwneud â gofal iechyd.

Y rhesymau dros wneud y darpariaethau hyn ar gyfer Cymru yn y Bil Gofal Iechyd (Trefniadau Rhyngwladol)

16. Mae Llywodraeth Cymru yn cytuno y bydd angen deddfwriaeth, ar ôl yr ymadawiad â'r UE, i wneud darpariaeth ar gyfer trefniadau gofal iechyd cyfatebol er mwyn rhoi sicrwydd a sicrhad i drigolion y DU. Mae'r trefniadau hyn yn caniatáu i unigolion deithio, gweithio a derbyn triniaeth y tu allan i'r DU lle na fyddai modd gwneud hynny fel arall, o bosibl. Pe bai'r DU yn ymadael â'r UE heb gytundeb, byddai'n bwysig rhoi sicrhad i drigolion cyn gynted ag y bo modd. Mae brys, felly, o ran amserlen y Bil a'r ddeddfwriaeth a fydd yn deilio ohono.
17. Er bod Llywodraeth Cymru yn credu bod manteision i ddull gweithredu ar draws y DU gyfan, bydd unrhyw drefniant gofal iechyd a sefydlir ar ran y DU yn effeithio ar y GIG yng Nghymru, felly bydd y ddeddfwriaeth hon yn cael effaith arwyddocaol ar faes polisi sydd wedi'i ddatganoli.
18. Felly, mae pryderon o hyd ynghylch i ba raddau y bydd gan Lywodraeth Cymru ran yn y gwaith o lywio a llunio'r trefniadau gofal iechyd a fydd yn cael eu rhoi ar waith o dan y Bil ac a fydd yn effeithio ar y GIG yng Nghymru. Mae angen i'r cwestiwn ynghylch rhoi cydsyniad deddfwriaethol neu beidio, felly, gael ei ystyried yng nghyd-destun y sicrhad deddfwriaethol a'r sicrhad heb fod yn ddeddfwriaethol a roddir gan Lywodraeth y DU i sicrhau bod Llywodraeth y DU yn cael rhan mewn materion sy'n effeithio ar feysydd datganoledig yng Nghymru.
19. Bydd gwaith pellach i ddatrys ein pryderon yn parhau yn ystod taith y Bil drwy Senedd y DU a bydd Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol atodol yn cael ei gyflwyno os bydd angen.

Goblygiadau ariannol

20. Mae costau ariannol ynghlwm wrth drefniadau gofal iechyd cyfatebol. Mae'r costau hyn yn ymwneud â threfnu i dalu am driniaeth i drigolion y DU dramor a darparu gofal iechyd yn y DU i bobl nad ydynt yn byw yno. Gallai fod costau uwch neu is gan ddibynnu faint o wledydd y bydd y DU yn sefydlu trefniadau gofal iechyd cyfatebol gyda nhw, a natur y cytundebau hyn.
21. Ysgrifennydd yr Arglwydd O'Shaughnessy at Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd a Gofal Cymdeithasol ar 26 Hydref, yn rhoi sicrhad na fydd unrhyw gostau ychwanegol i'r gweinyddiaethau datganoledig mewn perthynas â'r Bil. Mae Llywodraeth Cymru yn ceisio eglurder ynghylch sut y darperir ar gyfer y sicrhad hwn.

Casgliad

22. Mae Llywodraeth Cymru o'r farn ei bod yn briodol ymdrin â'r darpariaethau hyn yn y Bil hwn gan Lywodraeth y DU oherwydd natur frys y ddeddfwriaeth ac oherwydd y byddai'n well cael dull gweithredu cyson ar draws y DU. Fodd bynnag, o ystyried yr effaith arwyddocaol y byddai'n ei chael ar feysydd datganoledig, mae'n hanfodol fod buddiannau Cymru'n cael eu hystyried yn briodol wrth ddatblygu trefniadau gofal iechyd cyfatebol a bod mecanweithiau yn eu lle i sicrhau bod Llywodraeth Cymru yn cyfrannu at benderfyniadau sy'n effeithio ar Gymru.

Vaughan Gething AC

Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

Tachwedd 2018